

Els eivissencs, minoria a Eivissa

La bonança econòmica d'Eivissa i la qualitat de vida que hi ha a l'illa han portat milers d'immigrants en un període molt curt de temps que han capgirat els percentatges de població autòctona, amb importants repercussions lingüístiques i immobiliàries.

La música popular és una de les mostres de la cultura pròpia que encara perviu a les Pitiüses. La proverbial hospitalitat pitiüsa ha permès una integració dubtosa.

RAFA DOMÍNGUEZ

fa als espanyols, els residents peninsulars igualen els naturals de l'illa, que d'aquesta manera ja queden en minoria. Segons les estadístiques més modernes de què disposa el govern balear, aproximadament la meitat de la població d'Eivissa (sense comptar-hi els estrangers) ha nascut fora de l'illa. Però si tenim en compte que molts dels nascuts a Eivissa són fills d'immigrants i mantenen encara els vincles afectius i culturals amb la terra dels pares, la diferència en favor dels peninsulars és clara. Segons l'Institut Balear d'Estadística, Eivissa rep cada any una mitjana de gairebé dos mil immigrants que s'instal·len a l'illa de forma permanent.

La invasió subtil. La indústria turística i la constructora són dos demandants insaciables de mà d'obra. Com que a Eivissa ja fa temps que la població autòctona té resoltes les necessitats laborals, aquesta mà d'obra s'ha de cobrir forçosament amb població procedent de la península. I, a part els qui vénen a buscar-hi feina, la bona situació econòmica i les atractives condicions socials d'una illa encara acollidora fan també que molts professionals o empresaris de la resta de l'estat hi fixin la residència permanent per millorar la qualitat de vida.

Es la mateixa cosa que passa amb els residents europeus. Alemanys, anglesos, francesos, italians..., formen ja una colònia més que significativa. Sobre una població de 91.000 habitants, el nombre d'empadronats era l'any passat de 7.852

Lestructura social d'Eivissa, que s'ha mantingut inalterada durant gairebé set segles (des de la conquesta catalana del 1235), es troba en una accelerada fase de transformació. La intensa immigració peninsular i la nova onada de residents estrangers hi ha deixat en minoria, en només quinze anys, la població natural de l'illa. Alhora, la situació de la llengua hi experimenta també canvis profunds i els castellanoparlants ja hi són majoria.

Eivissa té l'índex de residents europeus (excloent-ne els espanyols) més elevat de tot l'estat. Sovint, l'exemple de Mallorca, en procés de compra pels alemanys, és utilitzat com a cas extrem d'estrangerització. Però Mallorca no és res comparada amb Eivissa, on, segons les xifres oficials, almenys un 10% dels residents censats són estrangers. I si hi comptem els no empadronats, però que hi viuen pràcticament tot l'any, la xifra pot pujar fins gairebé al 20%. Pel que

persones no espanyoles. Però, com diu un editorial de la revista *La Carta de los Residentes Europeos* que es publica a l'illa, la xifra real d'aquests ciutadans a Eivissa pot arribar als 18.000, és a dir, a un 20% de la població total.

De fet, les xifres oficials ràpidament fan curt, quan observem la realitat física del carrer. A les llistes telefòniques de Santa Eulària, Formentera o Sant Josep, els noms anglesos, alemanys, francesos o italians són, juntament amb els espanyols, notablement superiors als autòctons. Els Marí, Serra, Tur, Planells, Colomar, Prats... es dilueixen en una allau de llinatges que fins fa poc eren estranys i que ara són normals.

Fa només trenta-cinc anys, un mestre d'escola peninsular que va venir a Eivissa a treballar en un petit col·legi rural de Sant Joan se sorprendia que, en una aula de només trenta alumnes, n'hi hagués deu que es deien exactament igual: Joan Marí Marí, i no tenien vincles familiars directes. Això era habitual a Eivissa i Formentera fins fa poc; avui el que és normal a les aules és de trobar-hi noms com Antoni Fritz Marí, William Escandell Gutiérrez o Sandra Ferrer Orłowsky.

Eivissa com Mallorca, però més. De fet, si s'analitzen les llistes d'alumnes dels instituts eivissencs, s'observa que aquests darrers anys es produeix una mutació brutal de l'estructura social local. Fa quinze anys el 66% dels estudiants de primer de batxillerat dels instituts eivissencs portaven dos llinatges tradicionals d'Eivissa. Avui aquesta proporció ha baixat al 13,2%. I tot això en només quinze anys! Mentrestant, els estudiants amb un llinatge estranger o dos han passat, en aquest mateix període, de zero al 13,5%, i els estudiants amb tots dos cognoms espanyols ja arriben al 56%. Fa tres lustres era fàcil de trobar aules sense cap jove amb dos llinatges peninsulars; avui ja no és estrany de no trobar-n'hi cap amb estudiants que tinguin tots dos llinatges eivissencs.

Avui, la població pitiusa adulta és encara nascuda íntegrament a les illes, però són generacions que des-

EN QUINA LENGUA T'EXPRESSES MÉS FÀCILMENT A L'HORA DE PARLAR?

	EIVISSA	MENORCA
Espanyol	49,26%	34,69%
Català	23,16%	46,13%
Indistintament	25,37%	18,08%
Altres	2,21%	0,37%
Ns/Nc	0,00%	0,74%

Font: 'ESTUDI SOCIOLÒGIC DE LA POBLACIÓ JOVE DE LES BALEARS'. GOVERN BALEAR, 1997.

apareixen. La població que entra per l'altre costat de la piràmide demogràfica (la joventut) ja pertany a una altra cultura. Tota aquesta situació té, evidentment, repercussions en la propietat de la terra. Segons un sondatge estimatiu fet pel Registre de la Propietat d'Eivissa, dels sis municipis que formen l'illa, n'hi ha un (el més gran: Sant Josep) on el 24% de la superfície està en mans d'estrangers. I segons el delegat de les agències immobiliàries de les Pitiüses, Diego Llerena, actualment augmenta un 15% la compra de terrenys per ciutadans estrangers, aprofitant l'actual conjuntura econòmica.

Les conseqüències socials de tota aquesta amanida ètnica no són sempre harmòniques. La proverbial hospitalitat pitiusa, que arriba a límits insospitats, ha permès una integració dubtosa, però almenys no especialment conflictiva, dels immigrants. Només últimament ha

sorgit un col·lectiu minoritari que rebutja l'ús del català a les escoles i defensa l'espanyol.

En canvi, els europeus han format un col·lectiu que edita la seua pròpia revista, suara esmentada, fa reunions periòdiques i tracta d'influir en els partits i les institucions locals. Ara ha demanat la contractació d'intèrprets a tots els ajuntaments, entre més coses.

La voluntat d'integrar-se dins la cultura illenca és dubtosa, almenys per una part d'aquest sector. El director de *La Carta de los Residentes*, el francès Patrick Bachellerie (vinculat al PP), defensava fa poc la "cohabitació harmònica" contra la "integració", que era vista per ell com una cosa massa "violenta".

La premsa local, concretament *Diario de Ibiza* (gairebé hegemònic en el panorama informatiu pitius), publica setmanalment setze pàgines a tot color en alemany —la llengua d'un col·lectiu cada vegada més influent—. En canvi, aquest diari no publica cap plana en català. Els eivissencs i formenterers se sorprenden quan, en la premsa regional i fins i tot la catalana o l'estatal, apareixen grans reportatges sobre l'increment d'alemanys a Mallorca. Les Pitiüses, a un ritme encara més accelerat, es desboquen cap a una estrangerització que fa petita la de Mallorca.

Joan Lluís Ferrer

Un examen de selectivitat en un institut d'Eivissa. La majoria dels joves de les Pitiüses parla en castellà.

MOISÈS COPA

